

رخداد کبد چرب (Ceroidosis) در ماهیان پرورشی قزل آلای رنگین کمان (Oncorhynchus mykiss)سارا مهدی زاده مود^{۱*}، پولین شهره^۲

۱- گروه بهداشت و بیماریهای آبزیان دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان ۲- گروه بهداشت و بیماریهای آبزیان دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران

آزادماهیان به بیماری کبد چرب بسیار حساس بوده و در صورت تغذیه از جیره های حاوی اسیدهای چرب اشباع، مقادیر بالای کربوهیدرات و مقادیر ناکافی آنتی اکسیدان های نظیر ویتامین E به این بیماری مبتلا می شوند.

به دنبال کاهش اشتها، عدم تعادل و تلفات در یکی از فارم های پرورش قزل آلای رنگین کمان در جاده هراز در زمستان ۹۰، تعدادی نمونه جهت بررسی به آزمایشگاه انتقال یافت. در بررسی ظاهری ماهی ها، تیرگی رنگ بدن، اگزوفتالمی، رنگ پریدگی آبشش مشاهده شد. در کالبد گشایی تجمع مایع در محوطه شکمی، تورم کبد، گرد شدن لبه های آن و رنگ پریدگی کبد، کلیه و طحال مشهود بود. جهت تشخیص بیماری، کشت باکتریایی از قسمت قدامی کلیه و طحال صورت پذیرفت. به منظور بررسی هیستوپاتولوژی از کبد نمونه گیری و مقطع تهیه گردید.

با توجه به علائم ظاهری، کالبد گشایی و مشکوک بودن به کبد چرب، قطعه ای از کبد برش داده شده و در ظرف حاوی آب قرار گرفت. کبد در آب غوطه ور شده و پس از نیم ساعت لایه ای از چربی روی سطح آب تشکیل گردید. از محیط کشت هیچ باکتری جداسازی نشد. در مقطع هیستوپاتولوژی، تجمع سروئید در هپاتوسیت ها و سلول های کوپفر مشاهده گردید که حاکی از تایید تشخیص کبد چرب (Ceroidosis) بود. جهت درمان استفاده از ویتامین C و E، کاهش میزان چربی جیره توصیه گردید که به دنبال آن کاهش تلفات مشاهده گردید.

واژه های کلیدی: کبد چرب، قزل آلای رنگین کمان، *Oncorhynchus mykiss***هیستوپاتولوژی روده و گره لنفاوی مزانتریک در یک رأس بز کوهی مبتلا به بیماری یون (پاراتوبرکلوزیس)**حسین غلامی^{۱*}، عباس توسلی^۲، امیر رستمی^۳

۱- دستیار تخصصی پاتولوژی دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران. ۲- دانشیار گروه پاتولوژی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران. ۳- دانشیار گروه بیماری های داخلی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران.

پست الکترونیکی نویسنده مسؤول: Gholamivetmed@gmail.com

بیماری یون (پاراتوبرکلوزیس) یک بیماری مزمن و پیشرونده گوارشی، با عامل "مایکوباکتریوم آویوم پاراتوبرکلوزیس" می باشد که در نشخوارکنندگان ایجاد ضایعه می کند. این بیماری در حیات وحش به ویژه نشخوارکنندگانی مثل آهو و بز کوهی مشاهده شده است. بز کوهی (*capra aegagrus aegagrus*) یک نشخوارکننده کوچک بوده که در کوهستان ها و نواحی صخره ای مناطق مختلف ایران زندگی می کند.

نمونه های بافتی یک رأس بز کوهی که با علائم لاغری مفرط و اسهال مزمن کالبد گشایی گردیده بود، جهت تشخیص ضایعات به بخش پاتولوژی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران ارجاع گردید. مقاطع بافتی از گره لنفاوی مزانتریک، ایلئوم، ژژنوم و دریچه ایلئوسکال تهیه و با رنگ آمیزی هماتوکسیلین - اتوزین رنگ آمیزی شد. لام های تهیه شده با میکروسکوپ نوری مورد بررسی قرار گرفت.

در مخاط و بین غدد روده، تعداد بیشماری سلول های اپی تلیوئید و ماکروفاژ همراه با حضور محدودتری از لکوسیت های تک هسته ای مشاهده شد که با دقت بیشتر می توان عامل بیماری را در سیتوپلاسم ماکروفاژها، به صورت اجسامی ریز یافت. همچنین در گره لنفاوی مزانتریک تعداد فراوانی ماکروفاژ مشاهده گردید. مشاهدات فوق دلالت بر وجود واکنش لپروماتوز دارد.

واژه های کلیدی: هیستوپاتولوژی، پاراتوبرکلوزیس، بز کوهی، واکنش لپروماتوز